

Posudek na diplomovou práci

Mgr. Dan Faltýnek, Ph.D.

Autor diplomové práce: Barbora Anna Janečková

Název diplomové práce: Metody analýzy Voynichova rukopisu

Autorka práce se zaměřuje na téma, které je předmětem koncentrovanějšího výzkumného zájmu již delší dobu (cca od druhé poloviny 20. stol.), v poslední době se mu, zdá se, dostává intenzivnější pozornosti a rozsah analýz, které na něm byly prováděny, začíná být nepřehledný, a to především proto, že lze z důvodu netransparentnosti výzkumu jen těžko hodnotit způsoby zpracování vzorku jednotlivými autory, způsoby využití analytických metod, interpretaci výsledků. V historii luštění Voynichova rukopisu se navíc prolíná akademický a neakademický diskurz. Použijeme-li slova Umberta Eca z Hledání dokonalého jazyka (ve směru od hledání dokonalého jazyka k hledání jazyka Voynichova rukopisu – který se jako dokonalý jeví alespoň pro svou nerozluštitelnost; jaký podobný problém nám v tomto směru zůstává, krom např. lineárního písma A, a to i vzhledem k rozsahu materiálu, jež máme k dispozici?), můžeme formulovat toto: v oblasti zájmu o Voynichův rukopis je někdy těžké odlišit zapáleného výzkumníka od blázna. S decentnějším akcentem práce řeší právě tento problém. Autorka se věnuje v první části práce herbální tematice a vysvětluje motivy autorů k zařazování rukopisu k určité jazykové skupině apod. Dále se autorka zabývá hypotézami spojenými s grafikou manuskriptu – problém s tzv. šibenicemi, frekvence grafémů, transliterace vůbec. Jednotlivé interpretace komentuje velmi pěkně. Představuje některé způsoby analýzy transliterací rukopisu, Zipfůvým zákonem počínaje. Vyjadřuje se k domněnkám o strukturaci slov rukopisu – morfologii rukopisu. Zabývá se vztahy ve slovní zásobě rukopisu atd. Práce je velmi přehledně vyvedena, slouží jako dobrý úvod do problematiky a představuje jeden z mála použitelných syntetických zdrojů v této oblasti. Její výhodou je, že reflektuje využití metody a dokáže zprostředkovat to, zda si metodologicky alespoň částečně odpovídají. To je moment, který diskurzu Voyniche naprosto chybí. Navrhuji hodnocení A.

Otázky:

Který z analytických přístupů považujete při luštění rukopisu za nejpodnětnější – ukazuje nejlépe na strukturu textu?

Mohou se závěry týkající se vnějších jazykových jevů – rostliny a jejich pojmenování, nacházení příslušných výrazů v textu – a jazykové analýzy textu (frekvence, distribuce, matematické zákony) Voyniche doplňovat, nebo se vždy jedná o samostatná hlediska? Neukazuje právě tento moment na to, že při luštění Voynichova rukopisu jsme v podstatě stále na začátku, protože nedokážeme zobrazenou „ontologii“ ani minimálně spojovat s textem? Na druhou stranu, to by asi i v minimálním rozsahu znamenalo rozluštění rukopisu. Mýlím se?

Co literatura soudí o tom, že by text rukopisu mohl být zápisem číselným?

Dan Faltýnek